

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI PUANLARI İLE LİSANS DİPLOMA NOTU ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ *

İlker KÖSTERELİOĞLU**
Meltem AKIN KÖSTERELİOĞLU***
Sevilay KİLMEN****

ÖZET

Kamu kurum ve kuruluşlarına ilk defa atanacak olan personelin seçme ve yerleştirmesi, ÖSYM tarafından düzenlenen merkezi bir sınavla yapılmaktadır. Bu araştırmada, öğretmen adaylarının kamu personeli olabilmek için başarılı olmaları gereken, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) puanları ve bu puanlar ile lisans diploma notu arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2005-2006 öğretim yılında mezun olan 1052 öğrenci ile yürütülmüştür. Yapılan analizler sonucunda, Kamu Personeli Seçme Sınavı ve lisans diploma notu arasında, orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Mezun olunan on bir bölüm ayrı ayrı ele alındığında, Okul Öncesi Öğretmenliği ($r=0.047$) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği'nden ($r=0.042$) mezun olan öğrenciler için bu ilişki yok denecek kadar azdır. En yüksek ilişkiler ise, Resim Öğretmenliği'nden ($r=0.517$) mezun olan öğrenciler ve Matematik Öğretmenliği'nden ($r=0.518$) mezun olan öğrencilerde gözlenmiştir. Cinsiyet açısından bu ilişkiler incelendiğinde, erkek öğrencilere göre, kız öğrencilerin Kamu Personeli Seçme Sınavı puanları ile lisans diploma notları arasındaki ilişkinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. I. Öğretimden mezun olan öğrencilerin Kamu Personeli Seçme Sınavı puanları ve lisans diploma notu arasındaki ilişkiler incelendiğinde, bu ilişkinin .27 düzeyinde olduğu; II. öğretimden mezun olan öğrencilerde ise bu ilişkinin .38 düzeyine yükseldiği görülmüştür. Cinsiyete göre KPSS puanları incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı, öğretim türüne göre ise I. ve II. Öğretimden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Personeli Seçme Sınavı, Öğretmen yetiştirme.

* Bu araştırma 5-7 Eylül 2007 Tarihlerinde, Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde yapılan 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğretmen, Yazılar İlköğretim Okulu, E-posta: ikostereli@hotmail.com

*** Araştırma Görevlisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, E-posta: mkostereli@hotmail.com

**** Araştırma Görevlisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı E-posta: kaplansevilay@yahoo.com

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CIVIL SERVANT SELECTION EXAMINATION AND UNDERGRADUATE CUMULATIVE GENERAL POINT AVERAGES ACCORDING TO A NUMBER OF VARIABLES

ABSTRACT

Selection and placement of personnel to be appointed to public institutions and establishments for the first time is performed through a central examination carried out by the Center for Student Selection and Placement. This study aims to review the scores teacher candidates need to achieve in the Civil Servant Selection Examination (KPSS) in order to be appointed as public personnel and the relationships between these scores and undergraduate cumulative general point average (CGPA) in terms of various variables. The subjects of the research were 1052 students who graduated from Abant İzzet Baysal University Faculty of Education in the 2005-2006 academic year. As a result of the analyses, it was found that there is a medium-level meaningful relationship between Civil Servant Selection Exam and undergraduate CGPA. When eleven departments were taken into consideration separately, it is observed that this relationship was rather low for the students who graduated from Pre-School Teaching ($r=0.047$) and Social Sciences Teaching ($r=0.042$). The strongest relationship is observed in students who graduated from Art Teaching ($r=0.517$) and Mathematics Teaching ($r=0.518$). When these relationships were examined in terms of gender, it was found that the relationship between the Civil Service Selection Exam scores and undergraduate CGPA of female students was higher than that of male students. When the relationships between Public Personnel Selection Exam scores and undergraduate CGPA of students who graduated from formal education programs were examined, it was observed that the relationship was at a level of .27 and it was found to be at a level of .38 for the students who graduated from secondary education programs. It was also found that male students achieved higher scores than female students when KPSS scores were compared in terms of gender while there was no meaningful difference between KPSS scores of students who graduated from formal and secondary education programs in terms of education type.

Keywords: Civil Servant Selection Exam, Teacher training.

1.GİRİŞ

1.1 Problem

Toplumda meydana gelen değişme ve gelişmeler, bu yeniliklere uyum sağlayacak bireylerin yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu da hiç şüphesiz eğitimle mümkündür. Ertürk (1994, 12)'e göre, “eğitim bireyin yaşantısında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir”. Eğitim kurumlarında davranışları değiştirecek temel öge öğretmendir. Eğitim sisteminin başarısı, temelde, sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin ve diğer eğitim personelinin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir eğitim modeli, o modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretemez. Bundan dolayı, “Bir okul ancak içindeki öğretmenler kadar iyidir”denilebilir (Kavcar, 1999, 267). Eğitim sistemine yön verecek kişiler olarak öğretmenlerden beklenen, yeni gelen kuşakları bilgi çağında başarılı kılabilecek donanıma sahip kişiler olarak yetiştirmelerdir (Başer, Günhan ve Yavuz, 2005, 515).

Cumhuriyet dönemi ile birlikte her alanda olduğu gibi eğitim-öğretim alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretmen yetiştirmede de yenilikler ve gelişmeler ortaya çıkmıştır. Köy enstitüleri ile sürdürülen öğretmen yetiştirme politikası, köylünün kalkındırma projesine uygun olarak geliştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda çeşitli nedenlerle bu okulların kapatılmasının ardından Yüksek Öğretmen Okulları, bunun sonrasında ise öğretmen okulları, öğretmen yetiştiren fakülteler ile eğitim enstitüleri öğretmen yetiştirmeye kaynaklık etmiştir (Yıldız, 2004, 322).

1982 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı yasa gereğince hizmet öncesi öğretmen yetiştirme işlevi tamamıyla üniversitelerin eğitim fakültelerine devredilmiş ve Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı 1996 yılı başında Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte başlattığı bir çalışma ile eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarını yeniden düzenlemiştir. Bu düzenleme ile eğitim fakültelerinin, ülkenin öğretmen ihtiyacını daha etkili ve verimli biçimde karşılamaları, daha nitelikli öğretmen yetiştirmeye yönelik programlar yürütmeleri ve daha sağlıklı bir yapı içinde işlevlerini yerine getirmeleri öngörülmektedir (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 1997).

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri şöyle tanımlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2006, 12-13);

1. Kişisel ve Mesleki Değerler- Mesleki Gelişim
2. Öğrenciyi Tanıma
3. Öğretme ve Öğrenme Süreci
4. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme
5. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri
6. Program ve İçerik Bilgisi

Kamu kurum ve kuruluşlarına atanmak için, üniversitelerde yetiştirilen öğretmen adayları Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'nda başarılı olmak durumundadırlar. KPSS sisteminin içeriğine bakıldığında;

- Genel Yetenek alanında; % 50 Türkçe, % 50 Matematik,
- Genel Kültür alanında; % 40 Atatürk İlke ve İnkılapları, % 15 Temel Yurttaşlık Bilgisi, % 5 Türkiye ve Dünya ile ilgili Güncel ve Sosyo-Ekonomik Konular, % 10 Türk Kültür ve Medeniyetleri, % 30 Türkiye Coğrafyası,
- Eğitim Bilimleri alanında; %50 Eğitim Psikolojisi, %35 Eğitim Programları ve Öğretim, %15 Rehberlik konularını içermektedir (ÖSYM, 2007).

Türkiye’de KPSS puanları ile lisans başarısı arasındaki ilişkileri inceleyen sınırlı sayıda araştırma vardır. Bunlardan biri Ergün (2005) tarafından yapılmıştır. Araştırmada, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi’nden mezun 744 öğrencinin KPSS puanları ile fakülte mezuniyet ortalamaları arasındaki ilişki incelenmiş ve bu ilişkinin .455 düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($p < .001$) olduğu saptanmıştır.

Bu konuda yapılan bir diğer araştırma ise, Orbay ve Öner (2006) tarafından yapılmıştır. Araştırmada, Amasya Eğitim Fakültesi’nden mezun olan öğrencilerin lisans diploma notları ve KPSS puanları arasındaki ilişkiler farklı bölümlere göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda bu ilişkilerin Fen Bilgisi Öğretmenliği için .53; Matematik Öğretmenliği için .51; Türkçe Öğretmenliği için .37; Sosyal Bilgiler Öğretmenliği için .35; Sınıf Öğretmenliği için .40 düzeyinde olduğu saptanmıştır. Araştırmada KPSS içeriğinin yeniden gözden geçirilerek gerekli düzeltmelerin yapılması önerilmiştir.

Özçınar (2006) tarafından yapılan bir başka araştırmada, 1999, 2000 ve 2001 yıllarında Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları ve LDN arasındaki ilişkileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, KPSS puanları ile LDN arasında, orta düzeyde (.469) anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Öğretmen yeterlikleri ve KPSS içeriği göz önüne alındığında, KPSS’nin, genel kültür ve genel meslek bilgisi ana yeterlik alanlarını kapsadığı, ancak, özel alan bilgisini içeren bir sınav olmadığı görülmektedir. Üniversitelerin öğretmen yetiştirme politikalarının ve KPSS’nin içeriğinin birbiriyle tam olarak örtüşmemesi nedeniyle KPSS puanları ve lisans başarısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi zorunluluğu doğmuştur. Bu araştırmada, KPSS puanları ve lisans başarısı arasındaki ilişkiler, cinsiyet, bölüm ve öğretim türüne göre (1. ve 2. öğretim) incelenmiştir.

1.2 Amaç

Bu araştırmanın amacı, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nden 2005-2006 eğitim öğretim yılında mezun olan öğrencilerin, lisans diploma notu (LDN) ile KPSS puanları arasında ilişki olup olmadığı çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
2. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
3. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında öğretim türüne göre anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
4. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında mezun olunan bölüme göre anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

1.3 Sayıtlar

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notunun, gerçek lisans başarısını yansıttığı varsayılmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma, erişilebilirlik kolaylığı nedeniyle, 2005-2006 eğitim öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nden mezun olup KPSS sınavına giren 1052 öğrenci ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmanın amacı, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2005-2006 eğitim öğretim yılında mezun olan öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında ilişki olup olmadığını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma, sözü edilen değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymayı amaçladığından betimsel türde bir araştırma niteliği taşımaktadır ve araştırma, ilişkisel tarama modelindedir.

2.2 Araştırma Grubu

2005-2006 eğitim öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 1132 öğrenci mezun olmuş, bu öğrencilerden 80'i KPSS'na girmemiştir. Bu araştırmanın araştırma grubunu, 2005-2006 eğitim öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden mezun olup KPSS sınavına giren 1052 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete ve mezun oldukları bölümlere göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Ve Bölümlere Göre Dağılımları

Bölümler	Cinsiyet				Toplam
	Kız		Erkek		
	1. öğretim	2. öğretim	1. öğretim	2. öğretim	
Okul Öncesi Öğrt.	43 (%6,9)	-	12 (%2,8)	-	55 (%5,2)
Sınıf Öğretmenliği	124 (%20)	107 (%17,3)	96 (%22,2)	46 (%10,6)	373 (%35,5)
Fen Bil. Öğretmenliği	20 (%3,2)	21 (%3,4)	19 (%4,4)	21 (%4,6)	81 (%7,7)
Sosyal Bilgiler Öğrt.	20 (%3,2)	20 (%3,2)	31 (%7,2)	25 (%5,8)	96 (%9,1)
Matematik Öğrt.	24 (%3,9)	22 (%3,5)	26 (%6)	27 (%6,3)	99 (%9,4)
Türkçe Öğretmenliği	55 (%8,9)	23 (%3,7)	42 (%9,7)	19 (%4,4)	139 (%13,2)
İngilizce Öğrt.	18 (%2,9)	-	5 (%1,2)	-	23 (2,2)
Müzik Öğretmenliği	14 (%2,3)	-	13 (%3)	-	27 (%2,6)
Resim Öğretmenliği	31 (%5)	26 (%6)	8 (%1,9)	5 (%1,2)	70 (%6,7)
Psik. Dan. Rehberlik	30 (%4,8)	-	11 (%2,5)	-	41 (%4,6)
Zih. Eng. Öğrt.	22 (%3,5)	-	26 (%6)	-	48 (%4,6)
Toplam	401 (%64,7)	219 (%35,3)	289 (%66,9)	143 (%33,1)	1052 (%100)

2.3 Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, iki grup veri kullanılmıştır. Bu veriler, 2005-2006 eğitim öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden mezun olup KPSS sınavına giren 1052 öğrencinin KPSS puanları ve lisans diploma notlarıdır. Öğrencilerin lisans diploma notu, öğrencilere ait dokümanların incelenmesi yoluyla toplanmıştır. Öğrencilerin KPSS puanları ise, internet aracılığı ile elde edilmiştir.

2.4 Verilerin Çözülmesi Ve Yorumlanması

Çalışmada toplanan tüm veriler SPSS 15,0 paket programında işlenmiştir. Öğrencilerin LDN ve KPSS puanlarına ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Cinsiyet ve öğretim türü değişkenlerine göre çalışmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Mezun olunan bölüme göre ise, İngilizce

Öğretmenliği ve Müzik Öğretmenliği Bölümü hariç, araştırmada ele alınan tüm gruplarda, iki değişken arasındaki ilişki, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile; İngilizce Öğretmenliği ve Müzik Öğretmenliği Programları'ndan mezun olan öğrenci sayısının 30'dan az olması nedeniyle bu gruplardaki iki değişken arasındaki ilişki Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır.

İki değişken arasındaki ilişkide, korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, 0.70 – 1.00 arasında olması, yüksek; 0.70 – 0.30 arasında olması orta; 0.30 – 0.00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2004). Araştırmada bulunan ilişkiler bu tanıma dayanarak yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu araştırmada, araştırma grubunda yer alan öğrencilerin farklı değişkenlere göre, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişkiler saptanmaya çalışılmıştır.

Çalışma grubundaki öğrencilere ait lisans diploma notu ile KPSS puanlarına ilişkin hesaplanan betimsel istatistikler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin KPSS ve Lisans Diploma Notlarına İlişkin Hesaplanan Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	Puan türü	Ortalama	Medyan	Mod	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Erkek	432	LDN	76,39	76,20	76,50	2,81	0,45	0,54
		KPSS	71,12	72,26	72,30	11,51	-0,54	0,12
Kız	620	LDN	78,33	78,50	81,30	3,30	0,06	0,59
		KPSS	69,56	70,83	58,24	11,28	-0,74	0,93
1. Öğretim	690	LDN	77,61	77,50	76,50	3,32	0,34	0,43
		KPSS	70,18	71,45	82,02	11,28	-0,54	0,15
2. Öğretim	362	LDN	77,39	77,50	76,70	2,92	-0,01	-0,22
		KPSS	70,24	71,43	58,24	11,64	-0,84	0,95
Okul Öncesi Öğretmenliği	55	LDN	80,72	81,00	81,00	3,48	0,12	-0,37
		KPSS	67,61	68,84	43,45	8,82	-0,42	0,44
Sınıf Öğretmenliği	373	LDN	77,88	77,80	77,60	2,61	-0,08	-0,09
		KPSS	72,93	73,21	82,08	8,49	-0,25	-0,16
Fen Bilgisi	81	LDN	76,47	76,60	76,70	3,03	0,31	0,22
		KPSS	74,59	76,01	52,30	9,58	-0,63	-0,38
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	96	LDN	76,01	75,75	76,70	2,39	0,59	0,27
		KPSS	68,92	68,87	72,30	8,98	-0,11	-0,23
Matematik Öğretmenliği	99	LDN	78,00	77,80	76,10	3,57	0,59	0,27
		KPSS	79,08	81,83	49,74	9,75	-0,96	0,42
Türkçe Öğretmenliği	139	LDN	78,12	78,10	76,20	2,61	0,20	-0,21
		KPSS	73,16	73,15	48,28	8,27	-0,34	0,01
İngilizce Öğretmenliği	23	LDN	78,21	77,40	73,30	3,96	0,87	0,92
		KPSS	68,06	66,89	53,38	7,13	-0,24	-0,72
Müzik Öğretmenliği	27	LDN	79,51	79,50	80,30	2,72	0,01	0,22
		KPSS	52,56	51,83	38,83	7,61	0,276	-0,70
Resim Öğretmenliği	70	LDN	75,62	75,35	75,20	3,71	0,52	0,12
		KPSS	51,87	50,46	22,74	9,97	0,32	0,72
Psik. Dan. ve Rehberlik	41	LDN	75,43	74,90	73,90	3,28	0,59	0,45
		KPSS	71,62	71,77	50,20	7,76	-0,52	0,26
Zihinsel Engelliler	48	LDN	76,61	76,25	74,60	3,33	0,21	-0,68
		KPSS	59,26	59,36	45,47	8,05	0,79	0,87

Köklü, Büyüköztürk ve Bökeoğlu (2006)'na göre, çarpıklık katsayısının +1 ile -1 arasında sınırlı kalması dağılımın normale yakın bir dağılım gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Tablo 2'deki, çarpıklık ve basıklık katsayıları incelendiğinde tüm puan

türlerinde grubun normal dağılıma yakın bir dağılım gösterdiği ifade edilebilir.

1. Araştırma sorusu: Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

Birinci araştırma sorusunu yanıtlamak için, araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyonlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: KPSS Puanları İle LDN Arasındaki İlişkiler

Grup	N	r	p
Genel	1052	0,302	,000**

**p<.01

Tablo 3'te görüldüğü gibi, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı olduğu saptanmıştır (p<.01).

2. Araştırma sorusu: Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında cinsiyete göre anlamlı bir ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

İkinci araştırma sorusunu yanıtlamak için, araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyonlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyete Göre KPSS Puanları İle LDN Arasındaki İlişkiler

Grup	N	r	p
Kız	432	0,260	,000**
Erkek	620	0,390	,000**

** p<.01

Tablo 4'de görüldüğü gibi, çalışma grubunda yer alan erkek öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı olduğu saptanmıştır (p<.01). Kız öğrencilerde ise bu ilişkinin düşük düzeyde pozitif yönde ve anlamlı olduğu görülmektedir.

3. Araştırma sorusu: Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında öğretim türüne göre anlamlı ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

Üçüncü araştırma sorusunu yanıtlamak için, araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyonlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Öğretim Türüne Göre KPSS Puanları İle LDN Arasındaki İlişkiler

Grup	N	r	p
1. öğretim	690	.272	.000**
2. öğretim	362	.377	.000**

** p<.01

Tablo 5'te görüldüğü gibi, 1. öğretimde öğrenim gören öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında ilişki düşük düzeyde, pozitif yönde ve anlamlı bir ilişkidir. 2. öğretim öğrencilerinin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında ilişki ise pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişkidir.

4. Araştırma sorusu: Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında mezun olunan bölüme göre anlamlı bir ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

Dördüncü araştırma sorusunu yanıtlamak için, İngilizce Öğretmenliği ve Müzik Öğretmenliği Bölümü hariç, araştırmada ele alınan tüm gruplarda, iki değişken arasındaki ilişki, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile; İngilizce Öğretmenliği ve Müzik Öğretmenliği Programları'ndan mezun olan öğrenci sayısının 30'dan az olması nedeniyle bu gruplardaki iki değişken arasındaki ilişki Spearman Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyonlar Tablo 6 ve Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 6: Mezun Olunan Bölüme Göre KPSS Puanları ile LDN Arasındaki İlişkiler

Mezun Olunan Bölüm	N	r	p
Okul Öncesi Öğretmenliği	55	.047	.733
Sınıf Öğretmenliği	373	.365	.000**
Fen Bilgisi Öğretmenliği	81	.210	.059
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	96	.042	.566
Matematik Öğretmenliği	99	.518	.000**
Türkçe Öğretmenliği	139	.305	.000**
Resim Öğretmenliği	70	.517	.000**
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	41	.494	.001**
Zihinsel Engelliler Öğretmenliği	48	.345	.016*

*p<.05, ** p<.01

Tablo 7: Mezun Olunan Bölüme Göre KPSS Puanları ile LDN Arasındaki İlişkiler

Mezun Olunan Bölüm	N	rho	p
İngilizce Öğretmenliği	23	.259	.323
Müzik Öğretmenliği	27	.489	.010*

*p<.05

Tablo 6 ve Tablo 7'de görüldüğü gibi, KPSS ile LDN arasında en yüksek ilişkinin gözlemlendiği bölümler Matematik Öğretmenliği (.518) ve Resim Öğretmenliği Bölümü (.517)'dir. Bu sıralamayı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği, Zihinsel Engelliler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü izlemektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları ile LDN arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde (.302) ve anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < .01$). Ergün (2005) tarafından yapılan çalışmada ise, KPSS puanı ile LDN arasındaki ilişkinin .455 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Orbay ve Öner (2006) tarafından eğitim fakültesi öğrencilerinin bölümlere göre KPSS puanları ile LDN arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmada, .351 ile .524 arasında değişen değerler alan ilişkilerin olduğu saptanmıştır. Özçınar (2006) tarafından yapılan çalışmada ise KPSS puanları ile LDN arasındaki ilişkilerin .469 düzeyinde olduğu saptanmıştır. Bu dört çalışmadan elde edilen bulgular, KPSS puanları ile LDN arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Çalışma grubunda yer alan erkek öğrencilerin, lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < .01$). Kız öğrencilerde ise bu ilişkinin düşük düzeyde pozitif yönde ve anlamlı olduğu görülmüştür.

Birinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasında ilişki düşük düzeyde, pozitif yönde ve anlamlı bir ilişkidir. 2. öğretim öğrencilerinin lisans diploma notu ile KPSS puanları arasındaki ilişki ise pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişkidir.

KPSS puanları ile LDN arasında en yüksek ilişkinin gözlemlendiği bölümler Matematik Öğretmenliği (.52) ve Resim Öğretmenliği Bölümü (.52)'dür. Bu sıralamayı (.49) düzeyinde ilişki ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Sınıf Öğretmenliği, Zihinsel Engelliler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü izlemektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları ile LDN arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

ÖNERİLER

1. Bu çalışmada, KPSS ve LDN arasındaki ilişkiler cinsiyet, bölüm ve öğretim türüne göre incelenmiştir. Lise türü bu araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda, bu değişken ele alınabilir.

2. Bu çalışma Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden mezun olan öğrencilerle sınırlı tutulmuştur. Aynı çalışma farklı üniversitelerin eğitim fakülteleri için tekrarlanabilir.

3. Bu çalışma, eğitim fakültesinden mezun olan öğrencilerle sınırlı tutulmuştur. Aynı çalışma, farklı fakültelerden mezun olup, kamu kurum ve kuruluşlarında görev alabilmek için bu sınava girmek zorunda olan öğrenciler için de tekrarlanmalıdır.

4. Çalışma sonucunda, KPSS ve LDN arasındaki ilişkilerin yüksek olmadığı saptanmıştır. Bu durumun, KPSS ile lisans dersleri içeriğinin örtüşmemesinin doğal bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle KPSS içeriği özel alan bilgisini de kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*(4. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başer, N.Günhan, C.B. ve Yavuz, G. (2005). *İlköğretim Öğretmen Adaylarının ve Öğretmenlerin Öğretmen Yeterlik Algılarının Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Denizli

- Köklü, N. Büyüköztürk, Ş.ve Bökeoğlu Ç.Ö. (2006). *Sosyal bilimler için istatistik* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ergün, M (2005). İlköğretim Okulları Öğretmen Adaylarının KPSS'deki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kastamonu İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 311-326.
- Ertürk, S. (1994). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan A.Ş.
- Kavcar, C. (1999). *Nitelikli öğretmen sorunu*. 21. Yüzyıl Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu. 25- 27 Kasım. Başkent Öğretmenevi. Ankara.
- MEB (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.
- MEB (1990). *Milli eğitim temel kanunu*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.
- Orbay, M. ve Öner, F. (2006). *KPSS ile öğretmen atamaları hakkında bir değerlendirme*. <http://www.memurlar.net/haber/602431>. Erişim Tarihi: 19 Aralık 2006.
- ÖSYM (2007). *Kamu personeli seçme sınavı tercih kılavuzu*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Özçınar, H. (2006). *KPSS sonuçlarının veri madenciliği yöntemleriyle tahmin edilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Yıldız, K. (2004). Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme. *Öğretmenlik mesleğine giriş* (2. Baskı). Ankara: Öğreti, Pegem A Yayınları.
- YÖK (1997). *Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi*. www.yok.gov.tr.